

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Rågen kostar på kostet 12, Maltet 10, Hafren
6 Dal. Smr.

Ankomne äro Skepparne Nof Børgesson ifrån
London med Packhusgods och Israel Hedman ifrån
Leverpool med Salt.

Utgångne äro Skepparne Samuel Hancks til
Hull, Richard Harrison til Newcastle, G. Forbergill
til London, Henri Salmond och Alexander Pearsson
til Scotland, Robert Tod och David Eiskine til Is-
leofman med Järn och Bräder.

Helsingör. Ankomne den 18 November Casper
Blaffert från Amsterdam å Stockholm med Strök-
gods, Erich Lundström til Stockholm och Jonas Berg
til Königsberg, bågge från Marstrand med Sill, Ma-
thias Sundelin från St Ubes til Gofle med Salt,
William Torrigton til Hull, Benjamin Fort til Eng-
land, Joseph Abdeson til Whitby, William Warrig-
ton, Didrich Boyssen och David Kectburen til London,
alle från Stockholm med Järn, Petter Jfwarfen från
Wibby til Gøtheborg med Kalk. Den 19 Jonas
Erich Møck från Dänzig til Gøtheborg med Råg,
Jacob Ohman och Niclas Elström til Gøtheborg, och
Wolke Sibbes til Uddewalla, alle tre från Riga med
lin, Johan Haggren från Stockholm til Marstrand
med Salt, Hans Ber til Stockholm, och Nils Borg
til Norköping, bågge från Marstrand med Sill. Den
20 Pehr Siöhäst och Helse Nlosson ifrån Nstad til
Gøtheborg med Byg, William Spiel från Stockholm
til Hull med Järn.

En årlig Man har förlorat en Agat-Ring, och en annan
sin Fastbok med ineliggande 18 stycken 3 Dalers Sedlar.
Den förre löfwar hälften af wärdet, och den sednare 6 Dal.
åt den, som kan säga något mer om Boken.

Gøtheborgska
Magasinet.

Den 10 December 1759.

Påminnelser emot Karrebys Historien.

Ulmånheten önskar at weta, med hwad pålitelig
grund Herr Författaren framdraget en hop otroliga
händelser, til exempel, at en goåra KyrkoHerde söker
transport å annan ort ån Ewigheten, och lesiwer 50
år därefter, m. f. d. Förmodeligen har Herr Ström
något manuscrypt at tilgå, som talar för både fin och
Gubbens ålder, och i hellswa werket stadfäster sansfär-
digheten.

Men en annan slags erinran göres af någre, stör-
re twiflare om ny-ån fornheternas riktighet. Det på-
stås, at Författaren kunnat, utom inbrott emot san-
ningen, sjunga i annan ton om KyrkoHerden Rock.
Wår Historicus besyilles, jag lemnar med hwad fog
eller ofog, för någon ensidighet, och at wälbiligen be-
römt alle framledne Kyrkoherdar i Karrebj. Des-
utan åstunda någre förklaring öfwer det heliga på-
danteriet, hotande miner, och flera Utåtelsor, som min-
dre röra Historien.

För min del får jag kännas wid några tryffel:
dåremot har jag en söga betydande, men utantwifwel
Grundad, underrättelse at lemna, som rörer Schuberg-
sta

Ha lefvernet. Denne Prestman gick ej från Domkyrkan till Capellaniet, utan tvärtom. Han var Commminister först i Torsby, och sedan Adjunct hos salig Hilleström, då warande Commminister, och därefter Dom-Prost här i Staden. Härifrån kom han till Karreby. Dennes Character är väl träffad, säger min Correspondent. Han var den Högstes vän, och en redelig Christi tjenare; men hade den olyckan, at hållas för Pietist af gemene man, som sadt en tid det ordet at löpa med, utan at weta något därom. Nämndemannen sade på samma sätt om bonden: **Det är en grom Pietist.** Åter var Herr Schuberg adrig i sin dag hållen för Hernhutare. Zinzendorf hade den tiden intet anhang i Sverige: och ingen kan wara Pietist och Hernhutare på en gång. Angående dess hustru, wet jag, at et stycke kött allena stans ur läret, och at hon ej dog af förblödning, utan af **Wund Sieber.** Om hustrun i Solbräcka berättas i samma bref, at hånnes man war försallen i den styggelsen, at begå tidelag, at hon märkte och nämde det för salig Schuberg, at hon afhället sig från sin man; at han klagat för andra, men förteगत orsaken; och korteligen kommet en gudfrugtig hustru i förtal. Presten har suckat, och sadt imedlertid lifwet til af orwanlig nit. Bland annat bidrog et förfärligt omwäder ej litet här till, då han for ut till Kyrkan, men bort och kunnat göra Messesfall. Omfider skal hans ogudagtige åhörare blifwit i sin styggelse gripen, och aflifwad, då både Presten och hustrun hade den äran, at få sin rätt uppenbar.

Denne tilfats är mera wälment, än ounbärlig. Om Herr Ström tåckes emot dessa påminnelser erinra något,

något, gör han säkerligen ej mindre sig sjelf, än sanningen, heder, och bygger härmed för sine annalkande Historiske Härar om icke en hel fästning af credit, åtminstone et litet magasinshus, proppat med idel trovärdighet.

Samling af Gotländska ord och talesätt.

Detta nya lexicon är mig benäget tillänt af Herr Magister Alnander, en witter Östgöthe, som under sit tre-åriga wistande på Gotland, i salige Herr Biskop Kameckers hus, med all möjelig flit och gransking hopsamlat dessa landskaps-ord. Han har, wid stafsning och rättskrifning, äfwen som Herr Magister Gothenius, brukat all warsamhet: hwartil han waret så mycket mera förbunden, som Gotländska språket icke bindes til en dialect öfwer hela landet, utan talas annorlunda wid norra ändan, än wid den södra, annorlunda af de förnämre i Staden Wisby, än i den så kallade, fast i samma Stad belagne, Fiskareroten. Gifningar öfwer ordens ursprung har Herr Alnander med flit uteslutet. De kunna ock umbäras, så länge hwär och en följer sin lilla öfwertygelse, och somlige påstå, at Gotländskan är idel obegripelig Gråtska. Man tror skäligare, at dessa och dylika Gloseböcker mycket bidrağa til närmare kannedom af Swenskan, som i landskaps-orden utwisar sin gamla renhet.

Adruviis, annorledes.

Alfveina nåti, draga fi-
Farna ur näten.

Alfbradur, för hastig.

Alfhofligt, svarar emot
Lyskarnas verkehet,

samt Latinernas inepte
och nimis; men brukas
dock stundom, för
at uttrycka Superlat.
Ara och Silla, bittida och
sent.

Aumbur,

Alumbur, onder.
 Baißklöf, gråsklöf.
 Bakskuru, gressel, hwar-
 med bröd sättes i ugnen
 och tages därutur.
 Bander, widjor.
 Baus, flot.
 Benßkas, säges den, som
 förer sig något styfware
 up, än wanligt är, på
 landet.
 Betning, hage.
 Boddra, leka med bäll.
 Borgare, bör efter Got-
 länßkan ej ledas utaf
 borg, utan af borga.
 Broa, gnugga.
 Broißni och Bransße, tal-
 rik.
 Brunnraude, kålsäg.
 Brya, en liten brunn, el-
 ler en sådan gras, som
 i marken göres, för at
 samla watten åt boska-
 pen.
 Budardi, liffstykke.
 Byckt, hastigt rådd eller
 håpen af främsel.
 Byr, god wind.
 Danneman, en som har
 både son och dotter.
 Damm, stank.

Dof, klåde, Fruntim-
 mers-halsdof.
 Drengßuka, hängßuka:
 Ha gaar a drenger,
 hon har småondt, mår
 illa.
 Dulare, en liten stål, som
 man har säs, smör, rak-
 twäl, eller annat sådant
 uti.
 Dungen, wät.
 Dunt, en god stång på
 ryggen.
 Ee, tacka.
 Eise, Eser, tömm, tömmar.
 Eiten, Eiti, salig: far ei-
 ten, salig far, mor eiti,
 salig mor.
 Fårstig, kort höstege.
 Faga, rensa eller rödja
 ängar.
 Falla i stafsver, säges
 egentligen om tunnor,
 då laggorne, som kallas
 stafsver, falla tilhopa;
 men en människa sä-
 ges ock falla i stafsver,
 när hon antingen af
 främsel eller af sukdömt
 wil aldeles afstyna och
 för matthet nedfaller.
 Fast, hingst, wrenß häst-
 Fegga,

Fegga, kåla.
 Feisßacku, en sämre rid-
 sadel.
 Firmaußi, förklåde.
 Fläckföra, är et Juridiskt
 talesätt. Den säges
 fläckföra sig, som gif-
 wer en annan ägande
 rätt til all sin egendom,
 med förord, at af ho-
 nom blifwa försörgd i
 sin lifstid, samé efter
 döden anståndigt begraf-
 wen.
 Flagga, rafa uti lek: där-
 utaf Flaggu, yr och
 rasig.
 Flaggman, en som står
 under sin hustrus befäl.
 Flagi, naken; halßflagi,
 halßklädd.
 Foy, rådd, håpen, är nå-
 got lindrigare än byckt.
 Foremdte, karls-liffstykke.
 Froll, krus i brickan och
 manchetter.
 Fremtu, bord.
 Fuhl, bortßämnd, sur: t. e.
 fuhßbent, surbent; fuhß-
 strömming, sur-ström-
 ming; köttet är fuhßt,
 d. ä. bortßämndt.

Ganaju, tröja.
 Ganga, gå.
 Gajmaldu, drag: ha
 staar i gajmaldu, hon
 står i draget.
 Garßwinkel, Garßhaude,
 et hörn på gårdsgården.
 Getare, torpare, eller en
 dräng på en gård, som
 står skeswen för hus-
 bonde.
 Gladmåltur, rolig i tal.
 Gräupe, göra greyn: mor
 får aståd u gräuper.
 Gros, hafswande.
 Hagwan, ho.
 Haneke, Hancke, tunne-
 tapp.
 Hankler, handskar.
 Håpu, sko.
 Haspel, hårswel.
 Hata, klia: hate-poß, en
 knöl som kliar.
 Haude, hufswud.
 Hausu, er, strumpa, or.
 Hause=ßörling, strumpe-
 for.
 Heißka, flänta, flåsa.
 Høsta, barga in hø och säd.
 Hugsa, minnas.
 Husman, tiggare.
 Huswagn, ößwert. wagn.
 Summer

Jummer an, altjämnt:
han halder paa jum-
mer an.

Kåpene, sparlafan.

Kalm, stenröjsja.

Kalwarp, en risbög wid
wågarna, hwar på de
förbifarande alltid fasta
något.

Kanis, kunt, god tobak.

Karmwagn, postwagn, i
Östergötland jernwagn.

Karp, bok-perma-

Kause, skål.

Keit, Keiten, vänstra han-
den.

Kjåpe, haka.

Kjåka, hicka.

Kje, Kjesamt, ledsen, led-
samt.

Kjella, fjela.

Kjelling, hustru.

Kjol, kjortel.

Kjonsu, fölna.

Koddstickel, en spets på
örngotswar.

Koferkuna, morkulla, en-
snipa.

Krånka, en pall med 3 et-
ler 4 pinnar under.

Kratta, klå.

Kurldå, halstänningen till
en fjorta.

Kusse, en liten hund.

Ladd, brydd, bekymrad.

Ladi, Wår: därutaf Skar-
ve Ladi, Dlofsmess-
krofen.

Lådrunge, örfil.

Låkte, grof underbålster.

Låpping, en liten lapp, di-
minutivum af lapp,
därutaf Låderlåpping.

Låttu, Låtthandu, vän-
stra handen.

Lindare, Komakar-fisken.

Loid, tjenstefolk.

Loist, flakt sålt.

Lop, en sjerdedels tunna.

Maka, laga till: make
sångi, bädda sången.

Matbyte, salt. Gud nåde
us, vår hafve inte
matbyte.

Mausu, fluga: Rufsmau-
su, hästfluga.

Mord, grus.

Musu, moss.

Nappa roine, rona, så se,
erfara: brukas alltid,
när man har ondt i sinne.

Nasgu, god natt.

Nauge, skynnda: nauge di
nåke, skynnda dig något.

Naumur, njugger.

Någg,

Någg, trång, knapp.

Nåskelig, wacker, nått, ar-
tig.

Neiken, jordgubbar.

Noom, Nomb, låraktig.

Norr Guth, den som bor
norr ut på Gotland.

Nyde, klubba.

Nyttig, smaklig, behagelig.

Onjger, utlagor.

Ortas, rafa: brukas i syn-
nerhet om drängar och
pigor.

Pistru, ömtålig.

Poil, en knöl på kroppen.

Pranga, pruta.

Pude, kubbe.

Queinde, friga.

Quia, tå, en trång wåg
eller gata mellan twän-
ne gårdesgårdar.

Qualdrunge, membrum
genit. sexus mascul.

Råka, rassa.

Rång, wrå.

Rawina, et långt och onyt-
nigt tal.

Reisa, rensa: Reis a sor-
ken, gör gässen ren.

Reisfågu, handduk.

Rips, winbår.

Rist, halster.

Röbår, smultron.

Rojere, bössa.

Roma, föra sig styft up.

Ruf, Ruffi, häst, hästar.

Sägga, sätta ihop, t. e.
sonderlagne talrickar.

Salwånge, en sabel, hwar-
uti är intet trä, utan
endast läder.

(Slutet härnäst.)

Witterlekar.

At oren affigt aldrig stiftar

En wänskap den man fallar ren,

Den sanning jakar hwar och en,

Som med en wän så hjertat stiftar;

At intet förbehåld är qwar.

At man ock åka wänskap finner,

I hwilken egenlytta brinner,

Den sanning är och lika klar.

Då

Då sägs man egenmyttigt fela,
 När man af egna göromål
 Allenast egen nytta tål,
 Och ej wil jämt med nästan dela.
 En wänstap, bygd på denna grund,
 Är, skönt hon dyrkas utaf många,
 Et skadligt nät at mänsfjor fånga,
 Och emot dygden et förbund.

En wänstap utaf denna styrka,
 Så egenmyttig til sin halt,
 Är den jag hatar öfwer alt.
 Låt första delen hånne dyrka,
 Låt lasten falla hånne skön,
 Låt Falken med en Ängla-tunga
 Om redlighet i hjertat stunga;
 Hans mörka affigt får sin lön.

Hos slike wänner jag ej triswes;
 Fast werlden utaf dem är full.
 Jag älskar dygd för dygdens full;
 Och af en annan sjäder driswes.
 Men egenmyttan är här wid:
 At dygd, som mine wänner lysa,
 Skal både dem och mig uplysa
 Uti en så förförst tid.

G . . .

Swad Nytt i Staden?

Den 10 December 1759.

Rundgörelser.

Winter-Tings Terminerne för år 1760.

Uti Håradshöfdingens, Herr Niclas Brunieansons Jurisdiction blifwa Åskimbe och östra Hisingrs Hårad i Gästgifswaregården Kärva den 31 Januarii: Inlands Torpe-Hårad uti Gästgifswaregården Holm den 19 Februarii: Inlands södra dito, uti Staden Kongålf den 25 dito: Västra Hisingrs Hårad i Färjestaden Wedbacka den 10 Martii upfallade.

Götheborgska Magasinet, och Swad Nytt i Staden, kommer nästa år med någon tillökning, och således på et Octave-Ark, at utgifsas. Exemplar erhållas completa, mot pränumeration af 15 Daler Ropparmynt, om wederbörande i tid annåla sig hos mig, eller på Post-Contoören.

De som weta sig hafwa någon räkning eller Skuld oliquiderad med afledne Herr Handelsmannen Christian Hammar, behagade innom slutet af detta år sig i Sterbhuset med räkning eller betalning insinna.

I morgon, som är den 11 December, säljes på denne Stadens Auctions-Kammare et parti Ruffin, samt äfkilliga forter Ost, som nyligen ifrån Holland inkommet.

Hos Herrar B. Beckman, Beyer och Schus finnes til köps et parti nyligen hitkommet Ängelske kött.

Näste Torsdag upføres den sifte Concerten före Jul här